

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRÓDA:
Nagy ujj-tetca Jóna-ház, 1704. sz. alatt.
Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adandók, ha nem az író nevével van ellátva.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy óra 1 frt.
HIRDETÉSI DÍJ:
Gyászbeszéd, panasz, egyeztetés 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 kr. — Nyilatkozás 4 hasábon postaiért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:
Kutasi Imre könyvnyomdája, Főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház.
Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény, ugymint az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és a hirdetések.

Debreczen, márcz. 2.

Az országgyűlés bezárásának s az új képviselőválasztásoknak ideje még nincs kitűzve, hanem a korteskedés az ország több vidékén már megkezdődött. A kilátásokat természetesen minden párt a maga számára hirdeti kedvezőnek. A függetlenségi párt nagy reményekkel van tele s vérmesebb tagjai meg vannak győződve, hogy számuk jelentékenyen fog szaporodni. A tabi választás eredménye ugyan nem igen mutatja, hogy az eddigi kerületekben is oly nagyon biztosak volnának, de hát azért hódításról álmodoznak. Somogy megyében, a szélső bal egyik főfészkében a megyei bizottsági választásoknál, melyeket pedig a bekövetkezendő országgyűlési választások előjeleül tekinthetünk, érzékeny vereséget szenvedtek s a függetlenségi lapok magok is bevallják, hogy az ország e részében pártjuk csökkent. Másutt nem vallják ugyan be, ha nem érzik. Erős a sejtelmük hogy a nemrég meghódított Nagy-Kanizsa ismét elvesz, valamint hasonló aggodalmat táplálnak Debreczenre nézve is. De mind ezt új kerületek megszerzésével remélik, hogy kipótolhatják. Legalább azt mondják, hogy remélik.

Van azonban egy tinemény, mely a mily váratlan érte őket, ép oly nagy aggodalomba ejti a jövőre nézve. A 67-diki alapon álló pártoknak közös együttműködését értjük, melyről már szótunk. Emellettük, hogy a tabi kerületben a mérsékelt ellenzékhez tartozó választók csatlakoztak a szabadelvű pártiakhoz a szélső bal jelöltje ellen s ugyanerre irányuló mozgalom indult meg több más választó kerületben, így p. a legintelligensabb kerületek egyikében: Kassán, így Kanizsán. A mérsékelt ellenzékhez tartozó választók józan értelem nem bírja felülni, hogy miért támogassák őket a választásoknál a szélső bal, mely mindazt felforgatni készül, a mit ők az ország javára s a békés kifejlés biztosítására szükségesnek tartanak? Miért támogassák őket azokat, kik Deák Ferencz 1867-iki alkotásának rombadöntésével akarják megkezdni huzartozó politikájukat? Miért támogassák épen azon párt ellen, mely ugyanezt az alapot védelmezi?

A mult általános választások alkalmával a szélső bal sok helyütt annak köszönhetette győzelmét, hogy a mérsékelt ellenzék is vele szavazott a kor-

mánypárt jelöltjei ellen. Most nem lesz ez így; vagy legalább sok helyütt nem lesz. A mi Kassán, Kanizsán, a tabi kerületben és több más helyütt történt, az ismétlődni fog még több helyütt, bármint küzködjenek ellene a mérsékelt ellenzék lapjai. Az áramlat megvan, a hajlam az egyesülésre hangosan nyilvánul.

E mozgalom felkeltette már a külföld s a lajtántuli körök figyelmét is. Nem tartjuk érdektelennek tehát röviden közölni, mit ír ez ügyről a „Polit. Corr.“ Megemlékezőn ugyanis a kassai, kanizsai és tabi esetekről, így szól: „Ez érdekes esemény előjátéka, mint ismeretes, a mérsékelt ellenzék több nevezetes tagjának a kormánypártba való csatlakozása volt, különösen az ellenzék publicista Asbóth János átlépése. Hírlik ugyan, hogy az egyesült ellenzék társalgó köre utolsó gyűlése alkalmával erőfeszítéseket tett, hogy hűten táljait a zászlónak maradásra kényszerítse, a mennyiben elhatározta, hogy a választásoknál önállóan és minden más párt kizárásával fog eljárni. De magok az ellenzék lapok e konferenciáról szólva, azt sejtetik, hogy e határozat semmiképen sem lett olyan általánosan elfogadva, a mely ha a választókra befolyást akar gyakorolni, még akkor is szükséges lett volna, ha e klub nemcsak épen „társalgási czélból“ alakult volna. A választók e „társalgási czélok“ról nagyon keveset tudnak, ők nincsenek beavatva a képviselőház folyósóinak titkaiba, a hol a mérsékelt ellenzék és szabadelvű pártiak személyes ellentétei igen gyakran erősen egymásba ütözkönek; ők nem ismerik a mérsékelt ellenzék valóságos politikai programját, mivel az egyáltalán nem is létezik. De ismerik a szélsőbal programját, tudják, hogy a mérsékelt ellenzék és a kormánypárt ugyanazon közjogi alapon állnak és hogy a fennálló rend e biztos alapja van épen a szélsőbal által megtámadva. Tehát természetesen találják, hogy a mérsékelt ellenzék a szélsőbal befolyásának eddig ellentámasztó törekedést és épen oly természetes következetességgel egyesülnek a hozzájuk legközelebb álló elvtársakkal, hogy a közös ellenséget megsemmisítsék. A választók józan és előítéletmentes részleteh helyrehozva képviselőik hibáit megkezdte a fusiót, mely az országgházban megkísült, a választási téren valóítani.“

— Az osztrák magyar szerb szerződés. Jovanovic, Szerbia meghatalmazottja, már visszaért Belgrádból, a szerződés tárgyalását tehát folytatni fogják a meghatalmazottak. — A consularis szerződés tárgyalásában nemiffrancia támaszt, mert azt kívánta az egyik fél, hogy a kereskedelmi szerződésbe is főlvetessék néhány pont.

Az iparügyi enquette.

VI. ülés.

Budapest február. 28.

Előnk: Kemény Gábor miniszter megajnyta az ülést s bejelenté, hogy Havas Sándor gépgyáros s kerületi tanácsos akadémiaozva van megjelenni, nézetét írásban küldte be:

Havas Sándor (véleménye) már az enquette elején felszólalt s most módosítja nézeteit, a mennyiben leginkább a Kerkápoly felfogásával egyezik az meg, s kívánja, hogy az ipartörvények alapjául fogadtassék az el. Minden törvényhatóság testületére egy kötelező ipartestület felállítását látja indokoltnak első sorban, második sorban az eddigi iparhatóság. Az ipartestület hatáskörét bőven körülírja, a tanácsok felvétele, kiképzése s az iparjogosi vány kiadása, a segédek támogatása, surlódások kiegyenlítése, humanitárius intézkedések lennének ezek. Az iparhatóság az ipartestület fegyelmi határozatainak végrehajtója. Ő a testületi kényszer haborás nélkül alkalmazhatónak véli.

Kautz Gyula kijelenti, hogy az ipar szabadság elve mellett van s hogy az 1872. S. t. z. rendelkezéseit lényegében fentartani kívánja.

Csepreghy János: Olyan elemeket óhajt, a melyek felélelőlesek és eljárásukért díjazottak legyenek. A mi az önkormányzatot illeti, megjegyzé, hogy valamint a politikai önkormányzatra csak politikai az érett elemek képesek, ugy az iparos önkormányzatra is megkivántatik, hogy azon elemek, melyekre az önkormányzatot ruházzuk, iparilag képzettek legyenek, mert különben önkormányzat nem hasznót, hanem kárt fog eredményezni.

Nézet szerint két irány van. Az egyik az, a mely minden áron kényszerítársulatot akar és a másik az, a mely azt akarja végrehajthatni, a mit azok a kényszerítársulattal kívannak érvényesíteni és a mely nem tartja a tömeget oly misszióra alkalmasnak, hogy ellenőrizhessen és felelősséggel működhessek feléle. Szólo ez utóbbi irányt ajánlja.

Helffy Ignác: A kényszerítársulat mellett felszóalók bebizonyítai törekedek, hogy azt az iparosok kívánják. Nézet szerint azonban nem ezt kellene bebizonyítani, hanem azt, hogy ezzel be is érik és nem akarnak emél többet. Szólo meggyőződött róla, hogy a kényszerítársulat hívei sz etörölt csehet óhajják, csak hogy mas cimen és mas alakban. Minthogy ez irányban senki sem nyilatkozott, feltézi, hogy vannak olyanok, a kik eddig kívántak menni, hogy a második pontnál kimondják: igen is korlátozni akarjuk, kvalifikációhoz kívánjuk kötni, mint Havas, szakképzettség igazolását, illetőleg vizsgálatot követelünk. Magyarországon az ipar terén

leginkább a pénz és munkaerő hiányzik. Az, a mit a kényszerítársulatok hívei léz alatt elérni akarnak és a mit az iparosok fennen hangoztatnak, mind a kettő visszariasztaná. Ha a kényszerítársulás hívei kijelentenék, hogy az ipar szabadságot épségben akarják fentartani, akkor egy közvetítő indítványval lépne föl. Közvetítő indítványa szerint mondassék ki, hogy mindenki a ki egy városban, vagy bárhol iparüzletet nyit, egyszersmindenkorra, mikor üzletét megnyitja, egy bizonyos összeget tartozik az iparpenztárba fizetni.

Keleti Károly az első kérdést kimerítettnek tartja, s minthogy a tanácskozás sulypontja a második kérdésre kezd atmeni, arra kéri a minisztert, hogy a második kérdés vétessék tárgyalás alá.

Dr. Weisz Béla rövid felszólalása után Kemény Gábor b. az első kérdőpont feletti tanácskozást bezárának nyilvánítván, felkéri az értekezlet tagjait, hogy a második kérdőpontra nézve nyilatkozzanak, mely így hangzik:

„Az 1872. VIII. törvénycikk 1-ső § ban foglalt azon intézkedés, mely szerint „a magyar korona területén minden nagykoru vagy nagykorúnak nyilvánított egyén, nemre való tekintet nélkül, ezen törvény korlátai közt bármely iparágat, ide értve a kereskedést is, bárhol önállólag és szabadon gyakorolhat“ fenntartandó-e vagy nem?”

Ha igen:

1. mily feltételeket kellene követelni? jelesen kellő képzettség kimutatását-e s azt e, hogy az iparos bizonyos meghatározott ideig inaszkodott, mint inas elméleti és gyakorlati oktatásban részesült, mint segéd bizonyos ideig működött; azt-e, hogy képzettségét külön vizsgálatall igazolja.

2. a követelt feltételek a gyárosnál, a kereskedőnél és kézművesnél egyarant igényelhetők-e, vagy csak a kézművesnél?”

Ney Béla mint a mérnök-egylet küldöttje, kötelességének tartja e kérdéshez hozzászólni, mely az építész iparszakma terén működőket közvetlenül érinti. Kijelenti, hogy az ipartörvény 1. §-at változtatlanul fentartani óhajja, de megváltoztatni akar egy másik szakasz, mely ezzel bizonyos tekintetben összefügg. Az építőmester nem tartozhat a törvény ezen rendelkezése alá. Az építő mester ég az engedélyezés elve szerint volna szabályozandó s e jog megadását csakis a képesség bebizonyítása mellett képzeli lehetségesnek és ezt még a kömüves, ács és kőfaragó mestertől is megkövetelné, ha ez az ipar szabadság elvével összeegyeztethető.

Mudrony Soma. Az ipartörvény 1-ső §-ának meghagyása ellen nincs kifogása, mert tulajdonképen az iparüzethes szabadságot senki sem akarja évilleg korlátozni, de mégis szükségesnek vélné némely intézkedések főlvetelét az ipartanáus előmozdítására, hogy a tanoncoktatás bizonyos felügyelet alá helyettessek és ezzel kapcsolatban a tanoncfelzabadságnál szintén bizonyos felügyelet gyakoroltassék.

Falk nézete szerint előbb a kérdéssel kellene tisztába jönni, mert az előtte szólo fejtegetése azt a gyanut ébreszti benne, hogy nincsenek mindnyájan erre nézve egyértelemben, Felfogása szerint ezen kérdés röviden ezt tar-

A „Debreczeni Ellenőr“ tarczája

Az istvándi molnár.

Rabló história. Irtá P. Szabó E. (Folytatás.)

— De hát egy magad mit tehetsz ennyi elszánt zsvány ellen? — Ne féljen Boris asszony, nem lesznek egyedül. Itt lesz a kedved ura is, itt lesznek a jó embereink. Ha a varmegye nem tudta hurokba keríteni őket, majd hurokba kerítjük mi. Most már nincs mit halogatni. Eddig nem szóltam senkinek, mert attól félttem, hogy valaki kibeszéli s aztán megint én huzom a kurtábat. De most már összegyűjtöm a jó embereimet, két nap elég idő rá s ugy hiszem, hogy megsegít a jó Isten jó szándékomban. A ház ajtaja kinyit, a vén Bagó botor-kázott ki rajta. — Az ifju, a kiről tán mondanunk sem kell, hogy nem volt más, mint Rebus vőlegénye, a derék Aczélós Pista, — hirtelen letartá fejét s elúnt a bokrok között. — Ismét csendes lett minden; csak néha hangzott ki egy-egy becsipett haramia elfojtott, rekedt danája. — Este volt ismét; rideg, komor estve.

A sanyaru szél panaszosan sivitott a szigeten levő nyarlak között, az eső nagy cseppekben kezdett esni, valósággal zsványoknak való idő volt.

A kis kamrában áthatlan setésébe burkolva, két nő ült, egymás mellett a nedves földre dobott zsupon. Az egyik Rebus, Kiss Péter uram lánya, — a másik délczeg, csinos, szép menyecske az apáti-bíró elrablott felesége.

Körülbelül ugyanazon időtáj kerültek mind ketten e helyre, s a vén orgazda egyútvé zárta őket, a mig — mint mondani szokta — megjuhásodnak. De most hasztalan reménylte ezt a molnár. Nem használt a szép szó, a kecs-gtetés, a fenyegetés, a koplattatás. A két nő semmiképen sem volt hajlandó arra, hogy multjokat feledve, áldozatul dobják magukat a haramia kéjvagyainak.

Talán a szegény Rebus a folytonos ijesztgetések s a szabadság lehetetlenségének tudata megtörték volna, mint szokás, a kik előt ide kerültek; de az arélyes, erős szívű, és túrni tudó Boris asszony bátorságot tudott önteni az ifju leány lelkébe is.

Most is kezében tartotta a reszkető leány kezét.

— Ne félj Rebus, a jó Isten megsegíti azokat, a kik szabadságunkra jönnek. — Nagyon, nagyon félek, hogy hasztalan

lesz. Ki bírna a molnárral, hatalmas ember az nagyon.

— De az Isten sokkal hatalmasabb! — felelt Boris asszony áhitattal kulcsolva össze kezét.

E pillanatban lépek hallatszottak. Az ajtó megnyit s b lépett a molnár, kezében égő lámpával.

A lámpát letette az üres kamara egyik szegletébe s aztán merően nézett a szalmán ülő halavány nőkre.

— Megmondtam tegnapelőtt, hogy ma vigét szakítom a dolognak — szólt hozzájuk tompa hangon. — Hát megdondoltatok-e magatokat?

Semmi válasz.

— Még egyszer mondom — folytató kis szünet után igaztoltan, — még egyszer mondom, hogy térjetelek eszete!re. Mire vártok? Innét nem szabadult még el senki. Aztán nem először elmondtam, hogy milyen rózsás életek lesz itt, ha azt tesztek, a mit én akarok. Mulatok velünk, tebe-vajba fürödhetek. Aztán ha meguntjátok ezt a tanyát, hát hiszen nem vagytok örökre ide köve. Ha egyszer közénk tartoztak, valamelyik cimborámnak megakad a szeme rajtatok, egyik is választ magának párt, a másik is. Akkor aztán párokkal együtt elviszlek a hatodik vármegyébe, ott ellátok pénzzel, jószággsi s éltek buldogan, mint a kis király.

— Hát ha nem teszük meg, a mit kend kíván? — kérde a menyecske, a rablóra függözve nagy, fekete szeméit.

— Akkor, — szólt a molnár fogait csil-korgatva — akkor!... No, embert még nem öltem, hanem veletek az is megtörténhetik.

Ezzel egy élesre fent hosszú kést huzott elő bekecse belső zsebéből.

— No, hát tudja meg kend, — szólt Boris asszony fölemelkedve a földről, — hogy minnk inkább a halálba megyünk, mintsem hogy a gonosz fajtalanásra adjuk magunkat. Inkább halok meg százszor, százezerszer, mintsem hogy egy olyan rablót, olyan akasztóvirágot egyszer megöljék. Isten velem lesz a halálban is!

— Majd meglátom! majd meglátom hát! — ordított a bősült ember s magasa emelve a kést, egy lépést tett az előtte álló asszony felé.

Deja második lépést már nem volt ideje megtenni.

Az ajtót kívülről valaki berugta s egy izmos kar ragadta meg a molnár fölartott kezét.

A dühös molnár hátra fordult s mint a prédájánál meglepett tigris vadul ordított föl. Aczélós Pista állott előtte, a nyitott ajtó küszöbén pedig, kezében kétsövű fegyverrel, Boris férje, az apáti-bíró foglalt állást.

talmazza: lehetnek-e oly általános feltételek, a melyeknek teljesítése nélkül iparágat önállóság gyakorolni nem lehet?
H e g e d ű s, M u d r o n y s az elnök rövid észrevétele után az értekezlet folytatása szerdára halasztatott.

Országos női iparkiallítás.

Deés, febr. 28.

Valami jó emberem a f. hó 26-ról 40. sz. a. keltezett „Debreczeni Ellenőr“-t volt szives nekem megküldeni, a 3-ik oldal „A női iparczikkek“ című első napi híret a következő szójegyzékkel látva el: „Ilyenek a viszonyok, a hol vezérúriak hiányzanak!“

Ez engem felbátorít arra, hogy a mostan felmerülő gondolataimat egy debreczeni hírlap hasábjain közöljem, mint a melyeken kontartóllam, már egy is rég nem vendégszerpelet.*

Halálanság volna tölem figyelmem fölébresztőjének polemikába bocsátkozni, de nagyon könnyű dolog is, mert csupán nevek fölemlyítésével is meggyőzhetném állítása alaptalanságát. Pedig hát valamely üdvös mozgalom létrehozásához, vezetéséhez elég egy vezér is, a mint számtalan példa és ezek között Szolnok-Dobokamegye is bizonyíthatja. — Utóbbi helyütt a törvényhatóság derék főispánja báró Bánffy Dezső ur egymaga képviseli, a másol létező „vezérkart“ és úgy látjuk, hogy a kormányzata alatt levő megyének társadalmi élete élénkségének, a korszerű eszmék iránt tanúsított fogakonságának fogva az el-6 sorba küldi fel magát. Oda, a hová nagyszellemű, erős akaratú, széles tevékenységű egyének Debreczent már emelték.

Alig hihető, hogy az országos női iparkiallítás érdekében szükséges lépések is ne tétettek volna már meg, de ha ez eddig elmaradt is, úgy még nem késő a szükséges intézkedéseket megtenni, mert a kiállítás — köztudomásúlag — igen helyeseltető okokból május haváról augusztusra lón elhalasztva. — És ha, a mint a „Beküldetett“ sorokból kitűnik, a női kézmunkák kiállítását élénken foglalkoztatja Debreczen város a női közönségét, ezen érdeklődés, munkakedv egy maga is képes lesz sikert eredményezni és Debreczen hőlgyei munkaképességének az ország színe előtt becsületet szerezni.

Azonban tagadhatlan, hogy a tervszerű, előlegesen szervezett eljárás megkönnyíti, sokszorítja az értékesítő a tárlaton való részvételt és azért annak létesítésén fáradozni kell.

Ehhez pedig alig szükséges v e z é r f é r f i, hanem inkább — ha úgy tetszik — v e z é r n ő. Mely meggyőződésünk szerint szerencsésbb gondolatnak tartjuk a „D. E.“ felszólalóját, ki a nőgyeletez fordul a kezdeményezés iránt, mint a „D. N. E.“ kümben igen ügyes cikkezójét, ki — ha nem csalódnak, mert már régebben történt — a hangadásra az iparos ifjakat hívja fel. Maga a létrehozandó kiállítás országos bizottsága is az előbbihez hasonló nézetből indulva ki, a jelzett eszme kitűzött lobogója alá hívek szerzése tárgyában a nőgyeletez intézte megke- resését és a többek között a „debreczeni jótékony nőgyeletez is bizonyára.

S a mint mindnyájan ismerjük — én még abból a jó időből, midőn szerencsés voltam e lapok nagyon, de nagyon parányi munkásságu belmunkatára lehetni — mondom ösmernék s ennek alapján tiszteljük és becsljük ezen nőgyelet érdemes elnökét, bizalommal tekintünk fel hozzá, hogy a kapott megkeresésnek, megszokott fáradhatatlanságával fog eleget tenni, sőt talán eleget tett már, mielőtt írott betűim nyomtatottakká váltanak. — De ha nem is kapott volna a nőgyelet fölkerést, (könnyen el is tévedhet az ilyen utközben), mint hogy közérdeku ügyről van szó, nem szükséges az impulst kivülről várnia, meritheti s kétségkívül meríteni fogja önmagából, mint azt nagyon okosan Makón már meg is tették.

Valószínű, hogy az országos végrehajító bizottság 4-ik számú körlevelének tartalmát már sokan ismerik, de lehet, hogy még több- *) Nagyon szivesen látjuk bármikor. Szerk.

A molnár egy perc alatt fölismerte a helyzetet. Nem tétovázott. Roppant erőfeszítéssel kiragadta kárját Aczélós Pista valóban aczél markából s villogó szemekkel emelte a kést az ifjura.

Egy pillanat s a bátor ifju, a hü szerető halva van.

De ez a pillanat nem következett be. Rebus föluggrott a földről s megragadta a kart, mely jegyese szívének irányozta a hegyes kést.

A molnár nem sujhathott s ez a pillanati akadály elég volt az ifjunak arra, hogy torkon ragadja a bitangot.

— Ide, ide! — kiáltott az ajtóban őrt állókhoz.

(Folyt. köv.)

A rómalak satira-költészetéről.

Népszerű felolvasás.

Tartotta Gergely Károly tanár 1881. jan. 21. (Vége.)

Mindig édesdeden emlékszem vissza, milyen szép volt, mikor a hatvanas évek elején a színházakban a réztányéros, flótás művészek helyett a hegedűs, czimbalmos cigány banda foglalta volt el, s a színpadon kölcsagtollas, prémes meutés leventék kezdtek hazafias költeményeket szavalni, s mikor a lálokban sarkantus fiuk pártás lányokkal széles jó kedvökben ragyogó arczal járták a lassu magyart

ben nem, ezért alkalmat veszek ez uttal a kezembem levő levélből a nőgyelet rendelkezése alá bocsátott néma instrukciót közölni. A város női közönsége egy nagyobb értekezletre meghívandó s ezen való részvételre mindazok, fölkerendők, kik a nők munkaképessége iránt érdeklődnek, főleg pedig a nőnevelő intézetek, leánytanodák igazgatói, vagy vezetői. — Itt egy 12-40 tagu bizottság, mint vidéki bizottság alakítandó, megválasztván elnökét, pénztárnokát, titkárát. — Ezen bizottság kebeléből egy szűkebb körű választmányt küld ki, melyhez a résztvenni szándékozók felvilágosításért, bejelentéssel fordulhatnak. A kiállítás végett elfogadtnak: szövő és fonó ipar, kötés és kötszövészeti ipar, horgolás, háó munkák, csipkék, himzés és szőnyegek, fehérnemű varrás, ruházati, divatárú piperczikkek, szalma, sás és vesszőfonás, ipar művészeti rajzok s festmények, a női munkára vonatkozó emlékek, s régiebb műipari munkák s végre a kéziipar segédeszközei.

A bizottság megbírálja a hozzája felküldés végett beérkezett tárgyakat, sőt czélszerű volna abból egy kicsi, mondjuk tán „házi“ kiállítást is rendezni, fölkiadás előtt, melyek igen csekély (p. 10 kr) belépti díj mellett megtekinthetők volnának, mely egyeb előny nyújtása mellett csekély anyagi hasznót hajtana, melyből aztán ezen bizottság fedezhetné költségeit, sőt a kiállítás (különbön jutányos) tér-díjakat is.

De ha ezen költségek ily, vagy ehhez hasonló uton fedezhetők nem lehetnének, úgy az egyesek terhelhetőségének elkerülése szempontjából, maga a nőgyelet saját pénztárából utalhatná ki a szükséges (ismétlem: kis mennyiségű) segélyt. Mely körülmény előttem fontosnak látszik az okból, mivel elvígve csak ilyeszerű anyagi megkönnyítés árán volna elérhető, a mindnyájunk előtt lebegő azon czél, hogy egy képbem tűnjék fel az ország szerete keretforrásképben létező női kézi munkaerő.

Sőt tekintettel arra, miszerint véleményem szerint sok nőnek nem jóakarátán, de anyagi ereje hiányán fog a tárlaton való megjelenése mulni, oda kell hatnunk, hogy ezen nőknak a részvételre emeljüként szolgáló segédeszköz nyujtsunk. Mert akárhány nő tudna kézi munkát készíteni, de nincs pénze, hogy az ahhoz szükséges anyagokat beszeresse és ideje értékesítéséből mindennapi élelmet fedezvén, megtérítés reménye nélkül nem áldozhat.

Ha azonban az országban létező vagy 250 jótékony egyetből legalább a 150 nőgyelet 1.300.000 frt vagyonra egy-egy csekély részét kézi munkával ex professo foglalkozó, de különben szük anyagi viszonyok közt élő nőknak a tárlaton való méltó részvételre képesítést engedve, úgy a kiállítás igazán országossá, a valóhoz hű tüköré válhatnék. De ha az ily módon rendezés segélyezés az ország minden részében foganatba nem is vétetnék, igen óhajtható volna, ha legalább a debreczeni jótékony nőgyelet magasztos hivatásának megfelelőleg (hiszen segélyez) tenné a czél megközelítését a maga részéről lehetővé. Ez által még úgy szólna vagyonra sem csökkenne, mert eljárását akként szabályozhatná, hogy pénzért munkát kapna, melyet ismét pénzért válthatna fel.

Havas Gyula.

Felvilágosítás.

Debreczen, mártius 2.

A „Debreczen“ című politikai lap 42 számában csekélységem ellen minden aláírás nélkül egy közlemény jelent meg, mely az igazságtól eltérőleg a történetek hamissan s ugyadja elő, hogy azok miatt, a saját és a város értelmes közönsége iránti tisztelem, a kiigazítás közzétételét elmulasztathatlan kötelességemmel teszi.

Az 1881. év febr. 27-én azaz vasárnap dél 12 óra tájban egy közbecsületben álló urnó azon panaszal fordult hozzám, miszerint az egész városban egy bérkocsist, ki a korcsolyázó helyiséghez kívinné nem kap, egyszersmind kért, hogy ezen ügyben lennék szives intézkedni.

E kérelem folytán azonnal intézkedtem,

meg a csárdást, s közbe-közbe némelyek szerint paraszatosan, szerintem pedig csak amugy falusiasan vagy jobban mondva magyarosan — fel-felkiáltattak:

„Hajrá-rintom! kanyarintom!
Idébb-idébb kis rubintom!“
„Tágasságot nekünk is,
Ha kicsinyek vagyunk is!“
„Kicsi nekem ez a ház,
Kirugom az oldalát!“ stb.

A többi kisebb jelentőségű satira-költőkről már nem is szölok. — Turnust egy felszabadult rabszolga tehetségét fia, S u l p i c i á t, a forangó költőnt, s P e t r o n i u s t ki Nero császár bosszuját kikerülendő, saját erét felmetszve halt meg, egyszerűen csak felemlítem.

Emlékeztetbe hozom végül, hogy S e n e c a a nagyhirű bölcsész is írt egy prózaváltozó satiricus tartalmu verset, melyben azt bizonyította be, hogy C l a u d i u s császár ki buta ember s mindamelllett zsarnok fejedelem volt, a másvilág, a helyett hogy az istenek közé emeltetett volna, t ö k k é v á l t o z o t t.

A satira-költészet Rómában Juvenalissal elhanyagolt, s lassanként elnémult utána az egész római irodalom és elenyészett a roppant bírodalom.

Ujabb időtlen a XVI. század elején virágzott fel újra a satira. Erkölsileg romlott kor volt ez is. S a satirát a romlott kor te-

egyszersmind felszólítottam a bérkocsisokat hogy magokat, minden kellemetlenségétől megörzendő, a közönség felhívásának — ha és amennyiben már előzőleg lefogalva nem volnának elegettenni kötelességüknek ismerjék ellenkező esetben kénytelen lesznek törvény adta jogomnál fogva, ha ke l m i d u y á j o k a t is megbüntetni, — ugyanez alkalommal pedig az 56 számú bérkocsist felkértem hogy d. u. 3/4 3 órakor azon bizonyos urnó lakásán — kiról a Debreczen lelkiosmeretlen cikkezője szöl — pontosan jenek meg, a mit ő meg is ígért, de mint a következő megmutatta nem teljesített.

Ez történt vasárnap délelőtt 12 és 1 óra között, azonban láttam hogy a bérkocsisok az új díjszabályzat ellen összebeszéltek ennek megállítására végett intézkedtem is, sőt az ugy délután 3/4 3 kor, a bérkocsisok állomásán megis jelentem, mely alkalommal észre vettem hogy a 26 számú bérkocsis egyik helybeli ügyvéd felkérését nem csak hogy nem teljesíti de sőt vele éies szövetségbe bocsátkozott, ezen sajátosság magatartását a bérkocsisnak tovább nem nézhetvén, oda siettem, s előbb megeredt nyelvem, lecsilapítására, aztán köt elleségének teljesítésére szólítottam fel, mi nem használna, a bérkocsis eltávolítását s ezzel együtt az általa iscsenizott botránnyak megakadályozását annyival is inkább, mert az említett bérkocsis, évek hosszu sorain el foglalt állomásán, a kuttól távol, s így rendelkezés alatt volt, — egy kéznél l levő biztos által, foganatosítottam s ujból intézkedtem, hogy azok a bérkocsisok, kik temetésre vannak felfogadva, ne rendes állomásukon, hanem a temetőnél illetőleg ott legyenek, hová kötelességük parancsolja.

Azonban alighogy a 26. számú bérkocsis heccz elmúlik, egy másik jelenik meg szokott állomásán, de melyet én d. e. azon bizonyos urnó részére megfogadni akartam, de ama szavakkal, hogy ő temetésre megy — felhívásomat gúnyorosan elutasította. Most tehát felszólítottam, hogy miért nem a temetésen van, ekkor ő oda nyilatkozott, miszerint neki a temetésen semmi dolga, e beosmerés folytán az illető bérkocsist, — gazdjával együtt — nehogy a hatósági szabályzatot máskor is megszegje, példa adás végett azonnal eltávolítottam. Másnap pedig 4 bérkocsist a maga rendje szerint megbüntettem.

Ennyiből ál vétkem!

A mi pedig a fentirt cikkt többi részét illeti, arra meg csak azt vagyok bátor megjegyezni, miszerint én a jégre menni nem szándékoztam, nem is mentem, sőt többet mondtok, sem tavaly, sem az idén a jégem nem voltam, a mit tettem, azt nem magamért, de hivatalos kötelességemből kifolyólag cselekedtem.

Végh Gyula,
alkapitány.

A fenti felvilágosítás teljes valóságában s világoosságában tünteti fel a „Debreczen“ által basakodásnak bélyegzett tényállást. De hogy a „Debreczen“ nagybecsült pártfogoltjai a fiakkeresek mily eljárások miatt lettek megfenyítve, emondunk egy pár esetet, melyeknek tanuul voltunk.

Egy barátunk fölünk hallattára megszólított vasárnap az utcán egy fiakkerest, hogy vinné ki őt a korcsolyázó egylet távához.

— Tán 40 krajczárért! — volt a fiakkeres goromba válasza s gúnyos nevetéssel tovább hajtott.

Mi magunk is midőn az egylet helyiségében 60 krral akartuk kielégíteni fuvarosunkat (pedig az új díjszabályzat szerint csak 50 kr. illette volna), az g o r o m b a s z a v a k k a l követelődött s kérte a 60 krral 1 frtkal való kiegészítést.

Végül a mi a „Debreczen“ bizdító szavait illeti, hogy a tisztviselők, rendőség és közönséggel szemben ostorhoz nyuljanak a fiakkeresek, erre nincs mit mondanunk. Ez igen jellemző oktatás, a mely nem szorul commentarra.

Szerk.

nyészti. — Hála Istennek, ha nincsen szükség satirára.

Legujabban a satirairók szerepelt más műfajok művelői s különösen az elcslapok vették át. — A római négy nagy satira költőt, ez erkölcsi fenségben tündöklő s épen ezért olyan nemes bátorsággal szölő nagy alakokat, azóta sem érte utól e téren senki.

Magyar irodalmunk jó ideig nem is tett kísérletet e műfajjal. Költészetünk sokkal naivabb, népünk erkölcsé sokkal épőbb, romlatlanabb volt, hogy sem satira költőt teremtett volna. — Később már fel-fel tűnt egy-egy gunyvers-író, de nagy költőink még most is csak nagy ritkán irnak satirákat. Apró poéták ily nemű verseikkel szórják ugyan a guny nyilat eléggé; de legtöbbször feledni látszanak, hogy az ily műnek a nyomatókat az erkölcsi fenség és javításra törekvő tiszta szándék adhatná meg, s hogy ezek nélkül a satira író csak úgy tűnik fel, mint Homerosnál a törpe Thersites a hős Achilles paizsa alatt.

Egyébiránt ne is legyen e műfajra házáknak szüksége, ha lehet soha. Teremjenek az igehirdetők által hintegtetett magvak anyai jó gyümölcsöt, viruljanak a vallásosság, erkölcsiség s az ezekkel párosult igaz hazafiaság nemes virágai ugy e haza földén, hogy költőinknek satirát írni ne csak ne kelljen, hanem még csak ne is lehessen.

A női-ipar tanítónő-képezde.

A női-ipar tanítónő-képezde egyike a leghasznosabb intézményeknek s czéjja az, hogy hazánk leányiból, a kik erre hivatást éreznek, ipar és munka tanítókat neveljen, hogy általuk az egyes városokban és községekben felállítandó női ipar tanműhelyekben a női munka és női házi ipar rendszeresen taníttassék, terjesztessék s hogy így a nők ke-re- etképek legyenek. Azért óhajtható volna, hogy minél több szüle határozná el magát arra, hogy leány gyermekeit itt kiképeztesse. Az intézet állami segélyezést nyer s a felette ellenörködő főfelügyeletet Jagócsi Péterffy József m. kir. miniszteri biztos gyakorolja, támogatva az egyesület választmányának egy külön gazdasági és egy e czéjra fölkeret pártoló női-bizottság által.

Tantárgyai a következők:

1. A háztartás, mosás, mü- és közönséges vasalás, mángorlás stb. 2. Mindennemű fehérvarrás kézzel és géppel. 3. Mindennemű kerethimzés. 4. Fehérnemű és női ruha szabása. 5. Géppel kötés és himzés. 6. Csomozott rámanunka. 7. Mindennemű horgolás és diszitménymunka. 8. Művirágkészítés. 9. Szalmafonás és a szalma kikészítése. 10. Keztyüvarrás kézzel és géppel; végre 11. A fennevezett főágakkal kapcsolatos ipari munkák tömeges és gyors termelése.

Elméleti tantárgyak: 1. Írás, olvasás, levelezés magyar és német nyelven. 2. Természettan és rajz, vegytan és anyagismeret. 3. Történelem, földrajz. 4. Neveléstan és szépszézt. 5. Számtan és könyvtávitel. 6. Rajz, vonalzó és szabadkézi. A vallási gyakorlatot illetőleg kellően gondoskodva van.

Felvételi feltételek:

1. Csak oly leányok vétetnek fel, kik a 15. évet elérték és a 18. évet túl nem élték. Kivételek rendkívüli esetekben történnek.

2. Minden leány évenként egyszáz és hatvan forintot évi tartásdíjt fizet felévi előleges részletekben és pedig a folyó évtől kezdve belépők mindig június és december elsején, ezért teljes ellátást, mosatást, ágyneműt, orvosi ápolást és gyógyszerket kap.

Fizet továbbá rajz- és írószközökre, valamint tanszerekre évi 10 frtot, mi a tartásdíjjal egyszerre fizendő.

Felvételi díj a könyvtárra egyszer s mindenkorra 5 frt.

Mint hogy az intézeti év ez intézetben ezidén Junius havában kezdődik és ez évben csak 16 növendék fog felvételt, felhivatnak mindazok, kik az intézetbe belépni kívánnak, hogy orvosi bizonyítványal, keresztlevéllel és az utolsó iskolai bizonyítványal ellátott ké-résüket ide Pozsonyba (Duna-utca 33) az intézet igazgatóságánál okvetlen aprillis 1-ig nyújtsák be. Ezen idő után a folyamodás semmiféle feltétel alatt a folyó évre el nem fogadtatik.

Végre megjegyeztetik, hogy a mennyiben az egyesület anyagi ereje és az azt potló állami segély az ingyenes vagy földijty felvételt meg nem engedi, — azok folyamodásai, kik ily módon kívánnának felvételt, tekintetbe nem vehetők.

Bővebb s egyéb felvilágosításokat levélbeni megkeresésre készséggel szolgál a házi és ipar oktatást terjesztő egylet elnöksége. (Pozsonyban a fenti czim alatt).

Külföldi hírek.

A boérek harcza. Az angolok a napokban nagy vereséget szenvedtek; az erről szölő hivatalos jelentés így szöl: Colley tábornok 627 emberrel indult el (tegnapelőtt) múlt éj-kel, hogy megszállja a Maguba hegyet. A boérek reggel hét órakor támadták meg őt. Tizenegy óráig azt jelentette Colley tábornok, hogy kielégítő sikerrel folyik az ütközet. Egy órakor délután hevesebb lett a tüzelés, 1 1/2 órakor pedig látható volt a kedvezőtlen fordulat. A hegyen nagy zavar volt, de a táborból, a nagy távolságból, nem lehetett megkülönböztetni, hogy ki hátrál. Két óra 20 perczkor láttuk, hogy az angolok elvesztették a posztját és a leghevesebb tüzelés közt hátrálnak. A jelentések szerint Colley is elesett de mint hogy az ellenség közel van a csataterhez, nem győződhettem meg róla. Az elesettek eltemetése és a sebesültek elszállítása végett most küldök embereket a csataterre.

Más jelentések szerint rendkívül nagy kudarcot vallottak az angolok. 700 emberük közül 100 tért vissza a táborba. A boérek négyezer támadták meg a dombot siker nélkül és már hátrálni akartak, midőn elfogyott az angolok löszere.

A ma érkezett táviratokban azt olvassuk, hogy Colley ezredes utódjául Wood tábornokot más hírek szerint Roberts-et neveztek ki.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.

Bécs, márczius 1. (Eredeti sürgöny.)

A Pol. Corr. Philipp I. tudósításai szerint a keletreméliai kormány az állandó bizottság sürgetéseire elrendelt tartalék behívást az azóta hozott kiviteli rendszabállyal lényegesen gyöngítette. A tábornoki kar ugyanis, mely a szultán által közvetlenül kinevezett magasabb tiszték-ből áll, egy a tartalék részére szolgáló szabályzat kidolgozásával lett megbízva és úgy hallik, hogy az csak a 21 és 30 évkor közt levő tartalékokat hívja be, a mi az eredetileg tervezett tartalék számnak csak

mintegy fele részét teszi ki. Ezenfelül elhatározá a kormány, hogy a rendelet semmiképp sem hajtja azonnal keresztül.
Bécs, márczius 1. (Eredeti távirat.)
A Pol. Corr. egy párizsi levele constaltja, hogy a görög kormány csakugyan egyenes kéressel fordult Londonba interventióért, de innen azon választ nyerte, hogy a hatalmak képviselői a portánál közös eljárásra vannak utasítva. Anglia feladta isolált álláspontját és teljesen közreműködik az európai közös eljárásban.

Napi hírek

Mindig csak botrány cím alatt a „Debrecen” tegnapi számában több rendheltelenül elhelyezett írást, mint a ki a borméltó társulattal szemben önkénylég jár el, beleavatkozik annak ügyeibe s törvényellenes dolgokat cselekszik stb. — Utánna jártunk a dolgok s az esethez alaposan hozzá szólhatunk, nem pedig, mint a „Debrecen” tett egy pár zugulódó borméltó szavai után elindulva, oly dolgokat állít, melyek semmi a löszínűséggel nem bírnak. — Megvizsgáltuk a szóban forgó ügyre vonatkozó iratokat s az abból merített adatok alapján lapunk holnapi számában felelünk meg a „Debrecen” vádjaira.

Révész Imre elhunytát a m. tudományos akadémia tegnap tartott ülésén jelentette be a titkár. — Az akadémia még nem határozott a felett, hogy ki tarisza az elhunyt felett az emlékbeszédet.

Az ujjonczállítás ez évben is kitünő eredményt fog felmutathatni. Tegnap összesen 27-et soroztak be a közöshadsereghez. — Mondanunk sem kell; hogy a beborozott jövedelű suhancc legények ugyancsak nagy dancolásra csoportonként jarnak az utcán, s valóban tarka képet nyújtanak.

A szabadelvű pártkör által f. é. febr. 27-én a „Korona” vendéglőben megtartott táncestély bevételé belépti jegyek elárulásától 450 frt, felülfizetésekből 71 frt s így együtt véve a bevétel 521 frtot tesz, a felülfizetők névjegyzéke következő: Tóth Antal ur 10 frtot, Buzás Pál, Simonffy Sámuel, Steinfeld Antal urak 5—5 frtot, Jámber Ferenc ur 4 frtot, Bogdány Imre, Horváth Mihály urak 3—3 frtot, Kuczák Gábor, id. Móríc András, ifj. Móríc András, Horogh József, Márk Endre, Liptay Gábor, Simonffy Imre, Nt. Varga Lajos, Lengyel Imre urak 2—2 frtot, Czeglédi Jánosné, Inczédi Józsefné, Rác Györgyné urnők Bihari László, Ungvári András Zöld István, N. N., Fehér Sándor, Vásári István, N. N., Eklí János, Horváth István, Pálffy János, Nagy Lajos, Tasnádi István, Győrosi Károly, Fehér Hermann és Tóth József urak 1—1 frtot fizettek felül, fogadják a nemes szívu adakozók jótékonyágukért a pártkör hála köszönetét. A rendező bizottság.

A színház álarcszobái (vagy misosoda) tegnap tartott meg. Nem sok irni való van róla. Még olyan sem volt, mint a tavalyi. Néző s hecczet kereső közönség most is volt elég. Az álarcszók idomtalank, elég tolakodók, elég vakmerők s szellemesség helyett itt-ott elég szemtelenek is voltak. (Tisztelet a kivételeknek.) Nem rójjuk meg érte őket, mert nem csaldunk, ha azt mondjuk, hogy a fiatalág (?) nagyrésze úgy viselte magát, hogy az álarcszók mindenre feljogosítva érezték magokat. Az álarcszók menet sem sikerült úgy mint a tavalyi. Szat h m á r i jó humoros gyászbeszédét rekedtsége miatt nem emelhette a kellő érvényre. Az álarcszók között egy debardeur túnt ki csinoság és kellemes megjelenése által. A fiatalok egész raja vette körül. Teljesen méltóvá tette magát arra, hogy a legszebbnek díját az arany gyűrűt neki ítélje oda az igazságos jury, melyet alaptalanul valódtak némelyek azzal, hogy e díj odaítélésénél bizonyos protekczió és részrehajlás vezérelte volna. A legutabban megillető díj nem adott ki, mert a sok rut közül nem lehett a legutabban kiválasztani, a legszelemesebbnek szánt üveg perszög pedig behűtöttk jövöre, mert a díjra érdemes legszelemesebb masque e báiban nem jelent meg. Tizenkét óra után a fiatalág egyrésze a csinos debardeur mellé szegődött lovnagnak, a néző közönség egyrésze pedig hazament s kezdték vetve a — Sári-bát.

A debreczeni Fróbel gyermekkert egytelintéző bizottsága tudatja a n. é. szülekkel, hogy az intézet f. hó 15-ik a gyermek kértésznő által igénybe vett két heti szünidő miatt — zárva leend. — Ezzel kapcsolatban az alapító, részvényes és pártoló tagok értesítetnek, hogy a közgyűlés f. hó 6-án d. e. 10 órákor a városbáza nagy tanácstermében fog megtartani, a kik tehát külső meghívót nem kaptak volna, ezuttal kéretnek fel arra, hogy a közgyűlésen megjeleni sziveskedjenek. Az intéző bizottság.

A debreczeni új gazdasági, kereskedelmi és főreáltanoda építését, mely Gerster Kálmán műépítés terve szerint készül, mint több fővárosi lapban olvassuk, még az idén megkezdik. A nagyszabású és gyönyörű épület egy két emeletes fő, és két egyemeletes szárnyépületekből áll, melyekbe egy közös térről külön-külön bejárat vezet. Az épület, melynek részletrajzi is már elkészültek, egy szabad téren fog állani. Az utcákra és a térre nyíló ablakok száma 150.

Az új bérköcsli díjszabályzatot lapunk holnapi számában ismét közöljük. Több oldalról érkezett felkérésnek engedünk, midőn ezt oly alakban nyomtatjuk ki lapunkban, hogy abból azt minden ember kioldozhatja, s tárczájában mindig magánál tarthatja. Így a

bérköcsösök netáni visszaéléseit mindig elháritathatja.
— **A 30 aranyas népszínmű pályázatról** azt a hírt hozta a „Debrecen” hogy a beérkezeti 29 mű közül a bíráló bizottság négyet figyelemre méltónak s két-öt előadhatónak talál. E hirrel szemben felkértünk annak kijelentésére, hogy a bíráló bizottság eddig még ülést sem tartott s így határozatot még nem hozhatott arra nézve, hogy a pályaművek közül melyek lesznek e adhatók.

Az 1848-49. honvédek debreczeni egylete 1881. márczius 6-án d. u. ¼ 4 órákor fontos ügyben a zenede helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a bajársak minél nagyobb számban való megjelenésére kéretünk. Az elnökség.

Krecsányi Ignác színházunk jövendő igazgatója holnap d. e. 10 órákor a várossal kötött szerződés aláírására városunkba érkezik s a délutáni vonattal már Nyiregyházára utazik, hogy ott is szerződést kössön a nyári szinkorre nézve. Örömmel értesülünk, hogy Krecsányi — Kolozsvár és N-V árad volt kedvenczet Ditróin é Eibenschütz Marit is, ki Bécsben is nagy sikert aratott — szerződött. — A jeles művésznő igen nagy érdeket tudna kölcsönözni a drámai előadásoknak.

A hering estélyre, mely ma este fog a „Hungária” éttermében tartatni s mely igen kedélyes estélynek ígérkezik ismételve lelhívjuk a közönség figyelmét.

A halpái idei vágástéren a polgári illetmények kielegítésére gömbölyű állapotba vágotott famennyiségből kiváltott túfizta e hó 15-ik napjáig elhordandó, mert ezen idő után kiadatni nem fognak.

Nyilvános köszönet. Az „Alföldi takarékpénztár” tekintetű igazgatósága közgyűlési határozat folytán a kereskedői koroda javára 10. áftot sziveskedet adományozni. Fogadják ezeeo kegyes adományért hálás köszönetemet. Szepessy Antal kereskedőtisztelteli elnök.

Az ide fegyvergyakorlatokra berendeltetnek: az 1876., 1874. és 1872-ik évi tartalékos tisztek és a többi évfolyamok azon tartalékos tisztjei, kik tényleges szolgálatuk elhalasztása folytán még több fegyvergyakorlatra kötelesek; továbbá az 1876., 1874. és 1872-ik tartalékosok és a legénység tartalékállományába áttett egyéves önkényesek és azon tartalékosok, kik a mult évi fegyvergyakorlatokat elmulasztották. Az ide fegyvergyakorlatok alól felmentek az a legénységi állomány 1876-iki sorozó évből azok, kik Boszniában és Hercegovinában volt tartózkodásuk alatt, a törvényt szabta határidőn túl tényleges szolgálatban állottak. Az ide fegyvergyakorlatok a tartalékos tisztekre nézve 4 hétig, a legénységre nézve 13 napig tartanak.

Szavánál fogta — lábánál felakasztotta. Jászberényből írják, hogy ott egy pór atyafi. szokása szerint minden szombati napon herugott; felesége intette kedves élete párját — nem az embert, de a pénz sajnálván — hagyna fel az iszákózsággal; a férj meg is ígérte s fogadást tett, hogy többé be nem rug s ha részeg lesznek — ugymond — tüstént akasszatok fel. Következett a szombat nap, gazduram bundáját nyakába kerítve, ebéd után Bachus oltárához sietett. Gazduram feledve életpárjának tett fogadást, ismét berugva tért haza. Felesége várta már, hogy milyen állapotban fogja lathatni őt — Gazduram belépet a kapun, felesége tüzes perpatvarral fogadta s a hóba lökte tehetetlen állapotában felkelni képes nem lévén az atyafi a hóba u fetreggett. E közben a felesége három szomszédasszonyt hívott össze, kik a gazdur mat összekötözték s az epr-fára lábánál köteven felhúzták. A földől egy felőlre lögött már s a kinok között éktüen ordításban tört ki, melynek hallatára, — az ép akkor templomból hazatérők — a színelhelyre csodulván, közbelépők által sikerült a négy asszonyt kezei közül az áldozatra szánt „barányt” az el tnek megmenteni.

Szabó Imre szombathelyi püspök, ki egyike volt a leghíresebb pópoknak, meghalt. Életrajzából közöljük a következő adatokat: Szabó I 1815-ben született Békáson. Veszpremmegyében, hol atyja az Eszterházy grófok tisztartója volt. 1830-ban a veszpremi megyeházművei papnövendékek közé vétettet fel. A hitudományi tanfolyamot Pesten végezte, hol a papnövendek magyar egyháztudalmi iskola megállapításában lényeges része volt. 1837-ben áldozárrá szentelietívén, rövid ideig mint segédlelkész, majd a veszpremi papnövendékben, mint tanulmányi felügyelő és a igazgató működött. 1845-ben csicói lelkésze lett; két év múlva pedig a pesti egyetemhez hitazonokká neveztetett. De a forradalom alatt elfoglalt hazafias magatartása miatt 1850-ben ezer állását el kellett hagynia és iszkazi lelkészsé lett. Itt működött ő 1868-ig. E közben az 1861-ki és 1866-iki országgyűlésekre képviselővé választottat. 1868-ban a vallás- és közoktatási miniszteriumnál osztálytanácsossá, 1869-ben veszpremi kanonokká majd a következő évben szombathelyi püspökké neveztetett.

Egy orosz színész öngyilkosságáról értesítenek Pozsonyból. — A színész né mult hó 27-én este érkezett Pozsonyba és a magyar király vendégloben szobát bérelt, egy csésze teát hozatott, azután bezárta szobáját. Reggel a pinczér észrevette, hogy a szobában még gyertya ég, rosszat sejtve, feltörték az ajtót és a nőt ágyban fekvé halva találták. A theás csésze mellett egy kevés fehér por feküdt (mireny), melylyel a mérgezés a nő elkövette. Az asztalon egy névjegyképet „Alexandra Berkow színészné” czimvel. A névjegyben csak anny állott, hogy az asztalon fekvő 10 frtért vegyenek egy koporsót. A nő az

öngyilkosság elkövetése céljából jött Pozsonyba és erős, magas 45—48 évesnek látszó alak. Eddig semmiféle részletet az öngyilkosság okáról, — gy személyéről nem tudhánk.

Iszonyu esetről közölnek tudósítást a párisi lapok, mely azt bizonyítja, mily káros hatást gyakorol a rossz olvasmány az emberi kedélyre. A La Villette nevű külvárosban egy Lemaire nevű tizenöt éves fiu egy hat éves gyermeket becsalt lakására s ott meggyilkolta mint maga bevallotta, csupán azon okból, mert a sok regényben olvasott gyilkolás után ellenállhatlan vágyat érzett arra, hogy valakit megöljön. — Egész aprólékosan bevallotta, mint csalta be, vetkezette le a szegény kicsit, hogy kését ne akadályozza a gyermek ruhája, s mint gyilkolta meg. — Így hatnak vaditól az olvasmányok, s azon rémes képek a népre, melyek holmi zuglakot mindnapig közölnek. Ezek a bűnök értelmi szerzői, ezeket kellene eltűlni legelőbb!

Sors húzás.

Az 1864. sorsjegyek húzása mértius 1-én.
A 3798 sorsz. 84 sz. nyert 200,000 frt a 2070 sorsz. 79 sz. nyert 20,000 frt, a 17 sorsz. 79 sz. nyert 15,000 frt a 30 sorsz. 40 sz. nyert 10,000 frt, Kihúztak még a következő sorszámok 255, 665, 1049, 1434, 2572, 2790. 2915. 3446. 3547, 3800.

CSARNOK.

A trónörökös Egyiptomban.

Kairo, febr. 17.

A trónörökös elkésett megérkezése folytán egy érdekes szertartást mulasztott el. Ma tartották meg nyanis az egyik főérdekeltszemély nagy bosszúságára, ki nagyon örült a gondolatnak, hogy az idegen királyi jelen lesz örömmáján — Najmé Hanem hercegnő, a nagy Mehemed Ali dedunokája és a jelenlegi alkirály cousinéjának esküvőjét Ali Kli Kiamal basa herceggel.

Napról-napra várták a trónörökös megérkezését és már egy ízben több napra elhalasztották az ünnepeket, most azonban már nem lehetett tovább várni és meg kellett tartani az esküvőt.

A szegény hercegnőnek bele kellett nyugodni sorsába, kénytelen volt lemondani a királyi tanu jelentéről.

E percben vonult el a lakodalmas menet ablakaim alatt.

A mohamedán asszonyok kurjongatásai hirdették a menet közeledését, melyek élen egy szakasz jó magatartásu dragonyos lovagolt.

Ezek után egy osztrák-magyar rendszer szerint betanított katonai zenekar következett, mely az utána haladó két gyalog ezrednek keleti indulókat hangzogatott.

A katonák igen tisztességes tartással bírnak. Az egyiptomi vagy fellah-ezredek osztrák-magyar minta szerint szabott, világoskék egyenruhát viselnek, fejükön az elmaradhatlan fezet nordják.

A néger ezredeknek hasonló szabásu, de nem posztóból, hanem fehér vitorlavászonból készült egyenruhájuk van.

Ezek a koromfekete fickók valóságos óriások, mindegyikük hat lábánál magasabb: csodálatos, hogy sovány kosztjuk mellett ily erőteljes, marcona kinézéssel bírhatnak. Az egyiptomi hadügyminiszterium ugyanis vegetariánus elveknek látszik hódolni; a katon napjában csupán három apró cipót, lencsét és vizet kap, csakis pénteken, a mohamedánok vasárnapján kapnak egy szintén szűken imért hus-adagot.

A katonák után egy csomó fényes egyenruhájú tábornok lovagolt, ezek után pedig valamennyi ezred tisztjeinek egy-egy különtésége — szintén lóháton — következett mind-ezek oly kitünő katonai magatartással bírtak, lovaik oly szépek, eroteljes k, hogy az embernek szinte imponálhatának, ha az abessyniai szomorú kimeneteli hadjáratokra nem gondolnánk.

Egy skarlátba és aranya öltözött angol lovászmester lovagolt a hercegnő aranyozott diszhirtója előtt, melybe hat gyönyörű pej lő fogva.

A kocsis nagy értékű perza shawit viselt vállán, melyet régi egyiptomi udvari szokás szerint a hercegnő ajándékozott neki.

A kocsi mindkét oldalán potrohos néger-eunuchok nyargáltak apró, jámbor lovakon és még most is gondosan őrködni látszottak a kocsi jól befűgöngyözött abiakai felett.

Három piros egyenruhájú, hajporozott haju európai lakáj állt a kocsi lépcsőin.

Egy másik nem kevésbé díszes hintóban a hercegnő nővérei ültek, a két díszkocsi után pedig az udvari kocsi hosszu sorka következett, melyekben többnyire igen csinos nők ültek, kiknek arcvonásait az átlátszó fehér fátylak mögött elég jól lehetett felismerni.

Egy szakasz piros zászlós uhlanus és egy kitünő zenekar fejezte be a sájtáságos menetet. Vajjon mit szólnának Rhamzes vagy Kleopatra, ha gulasirjaikból feltámadva, e fényes menetet láthatták volna.

A hercegnő násza kissé felvonta a közbeszédet a trónörökös megérkezéséről, mely különbben kizárólag foglalkoztatja a kedélyeket.

Ma a persá sah nagybátyja érkezett ide, hogy fejedelmi unokaöccse nevében üdvözölje az osztrák-magyar trónörökös és egyuttal meghívja őt egy Perzsiában teendő látogatásra.

A ma trónörökös vadászati kirándulásait illeti, ezek iránt Thurn-Taxis herceg és az itteni német ügyvivő, kik kitünően ösmerik a

Nilus vidékeit, megtették a szükséges előkészítéseket.

Fayumot, egy Kairótól délfele, a lybiai sivatag határához közel fekvő kitünő vadászterületet szemeltek ki e célra; van ott hyéna, vadmacska, krokodilus, hiuz, főlös mennyiségben; oroszlán, párdúc, leopárd, elefánt és nilusi ló azonban innen már kipusztult, és csak központi Afrikában, Chartum közelében található már, hol Lichtenstein herceg, Eszterházy és Pálffy grófok vadásznak.

A sasok és keselyűk odacsallására szolgáló döngyühökat Thurn-Taxis herceg már az említett terület több helyén felállította, a mi a kívánt célt bizonyára el fogja érni.

Az előkészületek, melyeket az itteni osztrák magyar gyarmat a trónörökös fogadására tesz, a legerényebben folynak.

Kuttany bankár, osztrák-magyar „alattvaló” (mint a hivatalos műszó „Polgár” helyet még mindig mondja) s mellesleg mondva Egyptom leggazdagabb embere engedélyt kért, hogy a trónörökös vendége gyanánt fogadhassa.

Midőn a fődvarmestri hivataltól az engedélyt megkaptá, Kairo legszebb városrészében fekvő egyik palotáját, mely ezelőtt Sherif basa tulajdona volt, több százezer franc költséggel a legfényesebb valódi keleti styiban átalakította és újra berendezette.

A khedive azonban tönkretette a becsavágyó bankár tervét; maga kínálta meg vendégszeretetével a trónörökös, ki az alkirály meghívását nem mellőzhetette.

A trónörökös már most az európai szép kelet palotája helyett, a keleti európai palotájában fog lakni.

E palota neve: Kazr-el-nuza; negyed-órányira fekszik Kairótól, az ismert Subra-fasor mentén. A jelenlegi khedive nagybátyja Szaid basa építtette valami husz év előtt. Teljesen európai styben van berendezve és meg lehetős kicsiny, ugy hogy a trónörökös kísérete csak nehezen fog elférni benne. Előnye azonban az egészséges levegő s a teljes csend, melykörnyékén uralkodik, mig Kairó tudvalevőleg egyike a világ leglármásabb városainak. Csak estefelé népesül be a kastély környezete, midőn a Sabra-fasort, mely Kairo korzóját képezi, a sok elegáns fogat és sátóló élükíti.

Ma készült el az itteni osztrák-magyar gyarmat által a trónörökösnek szánt nászajándék; egy pompás keleti dohányszó szoba berendezése ez, mely negyvenezer frankba került, azonban nem most, hanem csak Bécsben a nász-ünnepeknél fog ányújtani.

D. Z. (Pesti Hirlap.)

Közgazdaság.

A budapesti terménycsarnok távsürgönye.

Budapest mártius 1.

A határidőzletben a déli tőzsdén a szilárd irányzat, mely már a délelőtti üzlet folyamán észlelhető volt, még fokozódott és az árak ennek folytán tetemesen emelkedtek.

Hivatalosan jegyztetett:

S z o k v á n y b u z a tavaszra 11.17½ —
— 11.20 —
B á n s á g i t e n g e r i május—júniusra 5.92—5.92½
S z o k v á n y z a b t a v a z s r a 6.35—
6.40 —

Erték és váltó-folyam a bpesti tőzsdén.

Márczius 1.

	Utolsó Árkelet.	Pénz	Ára
Magyar vasuti kölcsön	126.25	126.76	
" 1869. keleti v. áll. kötv. 5%	85.50	85.80	
" 1873. " " ar. v. ezb. "	102.75	103.26	
" 1876. " " " " " " "	88. —	88.50	
" nyerevénykölcson 100 frt	115. —	115.50	
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	108.25	108.50	
1871-ki magyar államkölcsön 5%	—	—	
1873-ki " " " " " " "	104.25	105. —	
Magyar aranyár. adom. 6%	111.25	111.40	
Földterherment. kötv. magy. 5%	96. —	97. —	
" " " " " " " " "	95. —	95. —	
" " " " " " " " "	—	—	
" " " " " " " " "	—	—	
Magy. jelz. urb. vált. kötv. 5%	91.75	92.25	
Szőlődezsma vált. kötvény	94.50	94.76	
Pestvárosi kölcsön 1870-ből 6%	108.50	104. —	
" " " " " " " " "	108.50	104. —	
Budapesti kölcsön 1880.	99.75	100.26	
Magyar ált. hitelbank részv.	269. —	269.50	
Osztrák magyar bank részv.	816. —	820. —	
Első hazai takarékpénztár	3950. —	3960. —	
Magyar földhitelintézet záloglev. 5%	102.20	102.36	
" " " " " " " " "	100.75	101. —	
" " " " " " " " "	94. —	94.26	
Osztrák hitelintézeti sorajegy	181. —	182. —	
Cs. kir. arany (vert)	6.53	6.55	
Osztrák magyar 8 frtos arany	9.32	9.33	
20 frankos arany	9.32	9.33	
Német birod. bankjegy 100 m.	67.35	67.45	

DEBRECENI SZÍNHÁZ.

Holnap csütörtökön, márczius 3-án.

BLAHA LUZÁNÁK

a budapesti népszínház kitünő művésznőjének

2-ik vendégjátékú adatik:

EMELT ÁRAK MELLETT

A KORNEVILLI HARANGOK

operette 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő: Kutas Imre.
Főszerkesztő: Vértess Áron.

B1

B2

